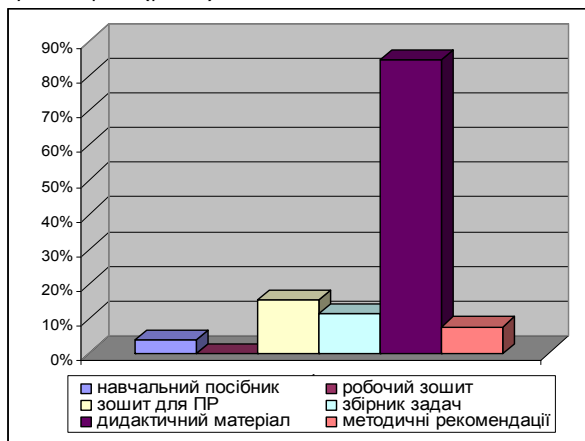

предметні зв'язки хімії та предметів професійно-теоретичного циклу для професій кулінарного профілю. 15,38% опитаних викладачів використовують у своїй професійній діяльності зошити для практичних робіт, та у більшості випадків вони забезпечують виконання практичних робіт тільки загальноосвітньої компоненти курсу хімії. 11,53% респондентів зазначили, що використовують власноруч підготовлені збірники професійно орієнтованих задач, 84,61% – професійно орієнтований роздатковий та дидактичний матеріал, а у 7,69 % опитаних наявні власноруч розроблені методичні рекомендації з реалізації професійно орієнтованого навчання хімії у ПТНЗ. Для зручності одержані результати відображені у гістограмі (рис.2).

Рис.2. Наявність навчально-методичного забезпечення для реалізації професійно орієнтованого вивчення хімії у ПТНЗ кулінарного профілю

Одержані результати констатувального експерименту свідчать, що для реалізації професійно орієнтованого вивчення хімії у ПТНЗ кулінарного профілю наявне навчально-методичне забезпечення не достатнє: по-перше, відсутня професійно орієнтована навчальна програма з хімії; по-друге, немає навчального посібника, який би забезпечував, як загальноосвітню, так і професійну підготовку учнів; по-третє, майже не використовуються у навчанні хімії робочі зошити, збірники задач та зошити для практичних робіт. У більшості випадків здійснення професійно орієнтованого навчання хімії відбувається за рахунок використання роздаткового та дидактичного матеріалу професійного спрямування. Зважаючи на вище сказане на часі постає необхідність створення навчально-методичного комплексу професійно орієнтованого вивчення хімії учнями ПТНЗ кулінарного профілю.

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ОРІЄНТИР У ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Виговська О.І. (м. Київ)

Ототожнення вчителями типу людської індивідуальності дитини з її якістю як учня демонструє абсолютне нерозуміння ними людської природи, наслідком чого стає невміння самого педагога творити адекватні умови для усіх без винятку дітей щодо їхнього цілісного людського розвитку. Наслідки, гадаю, всім відомі. До них, вважаю, слід віднести і дидактогенічні хвороби у школярів, кількість яких з кожним роком зростає.

Задамо собі запитання: „Якби наш учитель добре знав пропонувану в цій статті педагогічну концепцію людини, чинив би він так само як зараз?“ Напевно, ні! Він був би обізнаний з роллю природних індивідуальних рис дитини, знав, що кому притаманне й враховував це у своїй педагогічній діяльності. Правило „не нашкодь“ стосується саме „індивідуальності“ як компоненту поняття „людина“.

Отже, аналіз отриманих експериментальних результатів обґрунтовує необхідність опанування кожним вчителем концепції людини, про яку йдеться у статті, як методологічного орієнтира педагогічної діяльності вчителя, яка за виконання зазначеної умови набуває здатності бути при родовідною. Тоді точками прикладання сил педагога стають структурні компоненти людини як поняття, а саме: індивід, індивідуальність, особистість.

Вчитель стає здатним навчити дітей свідомо вибудовувати компенсаторні стилі своєї навчальної діяльності, а також і сам набуває такої спроможності по відношенню до власної педагогічної діяльності. Допомогти дітям зробити це завчасно, поки не втрачено віри в себе, в красу природи людської, у вищу справедливість наявного індивідуального різноманіття – це головне завдання педагога, його професійний обов'язок, до речі, за виконання якого вчитель має нести персональну відповідальність.

Наш вчитель знає не лише "що?", "як?", а і "чому так треба робити?", які можливі наслідки такої діяльності та як запобігти небажаному. Очевидно для вчителя й те, які наявні фактори людського розвитку слід задіяти (їх з'ясування й слугує системноточкова методика виявлення чинників розвитку дитини в конкретному учнівському колективі), щоб у вихованців формувалася їх особистість, а з'ясовані й зрозумілі індивідуальні особливості школярів прислужилися їм у творенні їхнього стилю життєдіяльності.

У такий спосіб вчитель має можливість керуватися не зовнішніми, а внутрішніми чинниками у педагогічній діяльності, бо останні не є кимсь надуманими, а органічними як для учнів, для яких проводитиметься урок, так і для вчителів, що його розробляють. А це вже – найвищий теоретичний рівень такої готовності, якого так не вистачає сучасним педагогам! Погодьтеся – це під силу лише Майстру педагогічної справи!

Тож результатами власного експериментального дослідження, проведеного на основі системно-точкової методики, вдалося наочно показати незамінну роль для здійснення природовідповідної діяльності вчителя авторської педагогічної концепції людини, саме у зміні в ній позиції вчителя:

- педагог, передусім, звертає увагу на ті індивідуальні особливості дітей, які йому належить враховувати як даність;
- він має можливість не просто звертати більше уваги на укріплення особистісних якостей дітей, а точно знати, в яких уміннях є потреба у вихованця, щоб той був успішним і самодостатнім;
- відтак прогнозує те, що залежить від його роботи, знає, що саме відстежувати – це те в дитині, що залежить від самої природи;
- стає свідомим (зараз вчитель працює більш інтуїтивно ніж свідомо!) результатів, зусиль, які вимагаються від вчителя, й точно знає, що йому під силу, а що ні.

Таку діяльність і вважаємо природовідповідною людській природі учнів, а самого вчителя, здатного її здійснювати, – професіоналом, Майстром! Тож зміна акцентів у трактуванні поняття „людина“, розробка педагогічної концепції людини як методологічного орієнтира для нової діяльності – природовідповідної – сучасного вчителя та її запровадження у шкільній навчально-виховний процес спричинять радикальні зміни у педагогічній практиці.